

Smlouva o dílo

Dílo může být vymezeno určitě, i když neodkazuje na projektovou dokumentaci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 2280/2007, ze dne 3.3.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně M. E. s.r.o., zastoupené JUDr. Z. D., advokátkou proti žalovanému Mgr. M. R., správci konkursní podstaty úpadce M. E. a.s., zastoupeného Mgr. P. S., advokátem o povinnosti vystavit fakturu, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 40 Cm 116/2002, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28. listopadu 2006, č.j. 1 Cmo 108/2006-227, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. listopadu 2006, č.j. 1 Cmo 108/2006-227, ve výroku I. a III., a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. října 2005, č.j. 40 Cm 116/2002-202, ve výroku II. a III., a se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 28. listopadu 2006, č.j. 1 Cmo 108/2006-227, potvrdil v napadeném výroku II. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. října 2005, č.j. 40 Cm 116/2002-202, kterým byla zmítnuta žaloba, již se žalobkyně domáhala vystavení konečného daňového dokladu (faktury) po žalovaném a to na částku 19 120 981 Kč + DPH podle smlouvy o dílo č. 7001 ve znění dodatku č. 1, 2, 3, uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným, současně se zaúčtováním zálohy v celkové výši 39 795 298 Kč žalobkyní již uhrazených, a ve výroku III. o náhradě nákladů řízení; zároveň rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Stejně jako soud prvního stupně vyšel ze závěru, že žalobkyně, jako objednatelka, a úpadce M. E. a.s. (dále jen „žalovaný“), jako zhotovitel, uzavřeli nedatovanou smlouvu o dílo č. 7001, podle níž měla být předmětem díla plynofikace kotelny, oprava a rekonstrukce rozvodů tepla pro investora akciovou společností P. - L. K. Š.,- subdodávka objednatele, který je generálním dodavatelem díla. Přesné vymezení subdodávky bylo uvedeno v čl. II./1. pod písmeny a) až i) smlouvy. Zatímco soud prvního stupně považoval smlouvu o dílo za platně uzavřenou a žalobu zamítl z tohoto důvodu, že na M. E. a.s. byl dne 13. 11. 1998 prohlášen konkurs, tudíž žalobkyně měla přihlásit svoji pohledávku, představující přeplatek na záloze na cenu díla, do konkursního řízení, když povinností správce konkursní podstaty není vyúčtovávat ve faktuře přeplatek na záloze, odvolací soud dospěl k závěru, že mezi účastníky nedošlo k platnému uzavření smlouvy o dílo, proto se žalobkyně nemůže domáhat splnění smluvní povinnosti - vystavit konečný daňový doklad (fakturu) se zaúčtováním záloh poskytnutých žalobkyní, a potvrdil zamítnutí žaloby, avšak z jiného důvodu. Dodal, že žalobnímu návrhu by mohlo být vyhověno jen za situace, kdyby existovala smluvní povinnost. Odvolací soud nepovažoval smlouvu za platně uzavřenou z toho důvodu, že předmět díla, tak jak byl ve smlouvě vymezen, nebyl vymezen určitě, nebylo-li odkázáno na žádnou projektovou či jinou dokumentaci, kde by bylo dílo přesně specifikováno. Odvolací soud měl rovněž výhrady ke stanovení ceny díla, jestliže v následných dodatcích smlouvy byl předmět díla omezován a přitom se tyto změny díla nepromítly do ceny díla sjednané částkou 40 000 000 Kč v původní smlouvě.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), přičemž za otázku zásadního právního významu považuje, zda správce konkursní podstaty, který po prohlášení konkursu neodstoupil od smlouvy o

dílo, v díle pokračoval, inkasoval od objednatele zálohy na provedení díla, má povinnost po skončení díla vystavit konečný daňový doklad, a zda povinnost vystavit fakturu je nepeněžitým nárokem, který je nutno přihlásit do konkursního řízení nebo zda se jedná o povinnost, kterou má správce konkursní podstaty povinnost splnit v průběhu konkursního řízení. Za další otázku zásadního významu považuje, zda předmět smlouvy musí být detailně a přesně vymezen, například s odkazem na projekt nebo zda je předmět smlouvy dostatečně určitý již samotným vymezením druhem činností, které mají být provedeny a místem provedení prací. Poukazuje na to, že ani projekt v případě rekonstrukcí nemusí obsahovat zcela přesný, úplný a detailní popis všech prováděných prací, neboť většinou až v průběhu prací se potvrdí skutečný rozsah prací. Považuje za nesprávný závěr, jestliže „míra určitosti“ předmětu smlouvy je důvodem pro prohlášení neplatnosti smluvního vztahu, a to zejména za situace, kdy obě smluvní strany jsou schopny provádět činnost podle smlouvy o dílo bez detailního určení popisu prací. Dovolatelka má dále za to, že řízení je postiženo vadou spočívající v tom, že ani soud prvního stupně ani odvolací soud neprovedl žádný z důkazů, které navrhovala, nebyly tedy zjištěny všechny okolnosti uzavřené smlouvy o dílo. Dovolatelka navrhla, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen ve výroku I. a III. a rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a zákona o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 o. s. ř. k tomu oprávněnou osobou (žalobkyní) řádně zastoupenou advokátkou (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se zabýval nejdříve otázkou, zda je dovolání v dané věci přípustné.

Podle ustanovení § 236 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Směřuje-li dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen v pořadí první rozsudek soudu prvního stupně (jak tomu bylo i v posuzované věci), připouští zákon dovolání pouze v případě, dospěje-li dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Pro úsudek dovolacího soudu, zda rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam či nikoli, jsou relevantní jen ty právní otázky, na kterých napadené rozhodnutí spočívá, které mají obecný přesah a jejichž posouzení odvolacím soudem dovolatel napadl.

Otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, dovolací soud řeší jako otázku předběžnou (nevydává ohledně ní žádné rozhodnutí) a jeho kladně vyjádřeným závěrem se podané dovolání stává přípustným.

Dalším předpokladem toho, aby dovolací soud mohl posuzovat, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu, popř. v něm řešená právní otázka, má po právní stránce zásadní význam je mimo jiné to, že jde o právní otázku v tomto rozhodnutí řešenou. Pokládá-li dovolatelka v daném případě za otázku zásadního významu, zda správce konkursní podstaty, který po prohlášení konkursu neodstoupil od smlouvy o dílo, v díle pokračoval, inkasoval od objednatele zálohy na provedení díla, má povinnost po skončení díla vystavit konečný daňový doklad, a zda povinnost vystavit fakturu je nepeněžitým nárokem, který je nutno přihlásit do konkursního řízení nebo zda se jedná o povinnost, kterou má správce konkursní podstaty povinnost splnit v průběhu konkursního řízení, pak dovolací soud je nucen učinit závěr, že tuto právní otázku odvolací soud neřešil a nemá tedy pro konkrétní věc zásadní význam, neboť na této otázce rozhodnutí odvolacího soudu nespočívá. Odvolací soud své rozhodnutí založil na řešení určitosti předmětu díla v předmětné smlouvě o dílo a následně na

posouzení otázky platnosti smlouvy o dílo. Pokud odvolací soud správně konstatoval, že žalobnímu návrhu by mohlo být vyhověno za situace, kdyby mezi účastníky existovala smluvní povinnost žalovaného vystavit konečný daňový doklad, jednalo se jen o obecné konstatování, kdy odvolací soud neřešil tuto uvedenou otázku, jež dovolatelka považuje za otázku zásadního právního významu.

Pokud se týká další otázky, a to, zda předmět smlouvy musí být detailně a přesně vymezen, například s odkazem na projekt nebo zda je předmět smlouvy dostatečně určitý již samotným vymezením druhem činností, které mají být provedeny a místem provedení prací, je třeba vyjít z skutečnosti, že právní závěr odvolacího soudu, že dílo v předmětné smlouvě je sjednáno neurčitě, je založen pouze na skutkovém zjištění, že neexistuje projektová dokumentace, v níž by byl předmět díla řádně vymezen.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné, neboť právní otázka určitosti předmětu díla a neplatnosti předmětné smlouvy o dílo č. 7001 ve znění dodatku č. 1, 2, 3, uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným, resp. úpadcem, byla v napadeném rozhodnutí odvolacího soudu posouzena v rozporu s hmotným právem (§ 37 odst. 1, § 39 občanského zákoníku - dále jen „obč. zák.“).

Podle § 37 odst. 1 obč. zák. musí být právní úkon učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.

Neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům (§ 39 obč. zák.).

Dílo může být s ohledem na výše uvedené vymezeno určitě, i když neodkazuje na projektovou dokumentaci, kde by podle odvolacího soudu mělo být dílo přesně specifikováno. Je třeba dát za pravdu dovolatelce, že ani projekt v případě rekonstrukcí nemusí obsahovat od počátku, již při uzavření smlouvy, zcela přesný, úplný a detailní popis všech prováděných prací, neboť mnohdy až v průběhu prací se zjistí potřebný rozsah prací.

Závěr odvolacího soudu, že předmět díla je vymezen neurčitě, neodkazuje-li smlouva na řádnou projektovou či jinou dokumentaci, je nesprávný. Určení vlastního předmětu závazkového vztahu - díla a jeho fyzického předmětu (výsledku prací), může být provedeno přímo ve smlouvě bez odkazu na samostatný dokument. Odvolací soud veden tímto nesprávným závěrem se proto dále nezabýval vymezením předmětu díla ve smlouvě v čl. II pod písmeny a) až i).

S ohledem na právní závěr odvolacího soudu, bylo již bezpředmětné dále se zabývat dovolatelkou uplatněným dovolacím důvodem, kterým namítala, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, spočívající v neúplném dokazování.

Pokud tedy, jak výše uvedeno, bylo rozhodnutí odvolacího soudu vydáno v rozporu s hmotným právem, Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. v uvedeném rozsahu zrušil; jelikož důvody, pro které byl rozsudek odvolacího soudu zrušen, platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud v daném rozsahu i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil v konstatovaném rozsahu tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

Další články:

- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)